

Věc C-559/20**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

26. října 2020

Předkládající soud:

Landgericht Saarbrücken (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

6. října 2020

Žalobkyně a odvolatelka:

Koch Media GmbH

Žalovaný a odpůrce v odvolacím řízení:

FU

Předmět původního řízení

Náhrada nákladů právního zastoupení za výzvu zaslanou z důvodu sdílení souborů; omezení výše částky způsobilé k náhradě

Předmět a právní základ předběžné otázky

Výklad unijního práva, článek 267 SFEU, ohledně slučitelnosti omezení výše nákladů vynaložených na sepsání výzvy způsobilých k náhradě s těmito předpisy unijního práva:

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. 2004, L 157, s. 45; Zvl. vyd. 17/02, s. 32) (dále jen „směrnice 2004/48“)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230) (dále jen „směrnice 2001/29“)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů (Úř. věst. 2009, L 111, s. 16) (dále jen: směrnice 2009/24)

Předběžné otázky

1a) Musí být článek 14 směrnice 2004/48 vykládán v tom smyslu, že se vztahuje na nezbytné náklady na právní zastoupení jakožto na „náklady řízení“ nebo na „další náklady“, které vzniknou nositeli práv duševního vlastnictví ve smyslu článku 2 směrnice 2004/48 tím, že vůči rušiteli těchto práv mimosoudně uplatní nárok na zdržení se protiprávního jednání prostřednictvím výzvy?

b) V případě záporné odpovědi na první otázku písm. a): Musí být článek 13 směrnice 2004/48 vykládán v tom smyslu, že se vztahuje na náklady na právní zastoupení uvedené v první otázce písm. a) jakožto na náhradu škody?

2a) Musí být unijní právo, zejména s ohledem na

- články 3, 13 a 14 směrnice 2004/48,
- článek 8 směrnice 2001/29 a
- článek 7 směrnice 2009/24,

vykládáno v tom smyslu, že nositel práv duševního vlastnictví ve smyslu článku 2 směrnice 2004/48 má v zásadě nárok na náhradu nákladů na právní zastoupení uvedených v bodě 1a) v plném rozsahu, a každopádně přiměřené a podstatné části těchto nákladů i v případě, že

- stíhaného porušení práva se dopustila fyzická osoba mimo svou profesní nebo podnikatelskou činnost a
- vnitrostátní právní úprava pro tento případ stanoví, že takovéto náklady na právní zastoupení mohou být zpravidla nahrazeny pouze na základě snížené hodnoty sporu?

b) V případě kladné odpovědi na druhou otázku písm. a): Musí být unijní právo uvedené v druhé otázce písm. a) vykládáno tak, že výjimka ze zásady uvedené ve druhé otázce písm. a), podle níž musí být nositeli práv uhrazeny náklady na právní zastoupení uvedené v první otázce písm. a) v plném rozsahu, nebo každopádně jejich přiměřená nebo podstatná část,

přichází do úvahy při zohlednění dalších faktorů (jako například aktuálnost díla, doba trvání zveřejnění a porušení práv ze strany fyzické osoby mimo její podnikatelské nebo profesní zájmy),

i když porušení práv duševního vlastnictví ve smyslu článku 2 směrnice 2004/48 spočívá ve sdílení souborů, tedy ve veřejném zpřístupnění díla nabízením k

bezplatnému stažení všem účastníkům na volně přístupné výměnné burze bez správy digitálních práv?

Uvedená ustanovení unijního práva

Články 2, 3, 10, 13, 14, jakož i body 14, 17 a 26 odůvodnění směrnice 2004/48

Článek 8 směrnice 2001/29

Články 1 a 7 směrnice 2009/24

Uvedené vnitrostátní předpisy

Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (zákon o autorském právu a právech s ním souvisejících, dále jen „UrhG“)

Gesetz über die Vergütung der Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälte (zákon o odměnách advokátek a advokátů, dále jen „RVG“)

Zivilprozessordnung (občanský soudní řád, dále jen „ZPO“)

Skutkový stav a řízení

- 1 Žalobkyně a navrhovatelka v odvolacím řízení (dále jen „žalobkyně“) podniká v oblasti prodeje počítačových her. Žalovaný a odpůrce v odvolacím řízení (dále jen „žalovaný“) je fyzickou osobou, která nesleduje žádné profesní nebo podnikatelské zájmy.
- 2 Žalobkyně je - na území Německa - nositelkou výhradních práv souvisejících s právem autorským na veřejné zpřístupňování profesionálně vyvinuté počítačové hry.
- 3 Žalovaný tuto počítačovou hru šířil nejméně třináctkrát mezi 26. a 28. listopadem 2014 prostřednictvím svého internetového připojení na platformě pro sdílení souborů a nabízel je jiným osobám ke stažení. Tímto sdílením souborů porušil práva žalobkyně.
- 4 Žalobkyně pověřila uplatněním svých práv advokátní kancelář, která jejím jménem zaslala žalovanému výzvu dopisem. V něm byl žalovaný vyzván, aby učinil závazné prohlášení o zdržení se jednání podléhající sankci, že počítačovou hru již nebude veřejně zpřístupňovat a nabízet ke stahování. Dále po něm byla požadována náhrada škody.
- 5 Pověřením advokátů vznikly žalobkyni náklady ve výši 984,60 eur, které se skládají z těchto částek: Odměna advokáta ve výši sazby 1,3 z hodnoty předmětu sporu ve výši 20 000 eur, tedy 964,60 eur plus výdaje ve výši 20 eur.

- 6 V následném soudním řízení, v němž byla tato částka nárokována, je spor veden mimo jiné o výši nákladů na právní zastoupení, které mají být nahrazeny.
- 7 V prvním stupni uložil Amtsgericht Saarbrücken (okresní soud v Saarbrückenu, Německo) rozsudkem ze dne 12. března 2019 žalovanému úhradu 124 eur s připočtením úroků a ve zbytku žalobu zamítl. Částka 124 eur sestává z těchto částek: Odměna advokáta ve výši sazby 1,3 z hodnoty předmětu sporu ve výši 1000 eur, tedy 104 eur plus výdaje ve výši 20 eur.
- 8 Ve svém odůvodnění se Amtsgericht Saarbrücken (okresní soud v Saarbrückenu) opíral o ustanovení § 97a odst. 3 první věty UrhG, podle něž je s výjimkou případů nespravedlnosti omezena hodnota předmětu způsobilá k náhradě v určitých případech na 1 000 eur.
- 9 Opravným prostředkem podaným k předkládajícímu soudu žalobkyně nadále uplatňuje svá návrhová žádání, tedy náhradu nákladů na právní zastoupení v plné výši.

Odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 10 Výsledek sporu závisí na rozhodnutí Soudního dvora o výkladu Smluv.
- 11 Odůvodnění právních otázek, o něž se v projednávané věci jedná, jsou popsány níže. Podle § 97a ve spojení s § 97 odst. 1 UrhG má poškozený nositel práv vůči rušiteli kromě jiných práv, jako je náhrada škody, také nárok na zdržení se protiprávního jednání.
- 12 Nositelé práv tak jako v této věci zpravidla nejprve uplatňují své nároky na zdržení se protiprávního jednání. Uplatněním tohoto nároku pověřují za úplatu advokáta. Ten zašle výzvu podle ustanovení § 97a odst. 1 UrhG. Účelem této výzvy je, aby rušitel učinil takzvané závazné prohlášení o zdržení se jednání spojené se sankcí. Takovýmto prohlášením je odstraněno nebezpečí opakování a vyřízen nárok na zdržení se protiprávního jednání. Uplatňování nároku soudní cestou již pak není nezbytné a ani možné. Účelem výzvy je tedy vyhnout se soudnímu řízení.
- 13 Podá-li nositel práv žalobu bez předchozí výzvy na zdržení se jednání, může mu být uložena náhrada nákladů řízení, jestliže žalovaný nárok podle § 93 ZPO okamžitě uzná. Výzva tedy navíc chrání žalobce.
- 14 Podle § 97a odst. 3 UrhG může nositel práv, jehož autorské právo bylo porušeno, obecně obdržet od rušitele náhradu „nezbytných výdajů“.
- 15 Pojem „nezbytné výdaje“ odkazuje na RVG: Odměna advokáta způsobilá k náhradě se v německém právu zpravidla řídí RVG a zde stanoveným advokátním tarifem. Vyšší náklady než ty, které jsou stanoveny v RVG, posuzují soudy zpravidla jako nezpůsobilé k náhradě.

- 16 Podle RVG závisí odměna, kterou advokát může požadovat od svého klienta, na hodnotě předmětu sporu. Čím vyšší je hodnota předmětu sporu, tím vyšší je odměna.
- 17 Podle judikatury Nejvyššího soudů činí hodnota předmětu sporu pro nárok na zdržení se, který má nositel práv k aktuálním filmům, hudbě a DVD, minimálně 10 000 eur.
- 18 Prostřednictvím ustanovení § 97a odst. 3 čtvrté věty UrhG je však hodnota předmětu sporu způsobilá k náhradě zpravidla omezena na 1 000 eur, pokud osoba, které byla adresována výzva, 1) je fyzickou osobou, která nepoužívá chráněná díla příp. předměty ochrany pro svou podnikatelskou nebo samostatnou profesní činnost, a 2) není povinna zdržet se svého jednání již z důvodu nároku osoby, která výzvu zaslala, vyplývajícího ze smlouvy, pravomocného soudního rozhodnutí nebo předběžného opatření.
- 19 Toto omezení hodnoty sporu platí pouze ve vztahu mezi nositelem a rušitelem práv. Advokát nositele práv mu však účtuje vyšší, skutečnou hodnotu předmětu sporu.
- 20 Z toho mohou vyplynout značné rozdíly. V případě, v němž například hodnota sporu činí 10 000 eur, to může vést k tomu, že nositel práv musí svým advokátům zaplatit náklady na zastupování ve výši 745 eur, případně s připočtením daně z přidané hodnoty, avšak od rušitele práv obdrží náhradu pouze ve výši 124 eur, případně s připočtením daně z přidané hodnoty. V důsledku toho pak sám musí nést podstatný rozdíl ve výši 631 eur.
- 21 Ustanovení § 97a odst. 3 čtvrté vědy UrhG upravuje výjimku, podle níž lze v konkrétních případech od omezení upustit, pokud by hodnota sporu ve výši 1 000 eur byla vzhledem k okolnostem „nespravedlivá“.
- 22 Tato úprava se zdá být z hlediska směrnic 2004/48, 2001/29 a 2009/24 problematická. Jádrem této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce je tedy otázka, jaký má unijní právo vliv na výklad tohoto ustanovení.
- 23 Soud upozorňuje na skutečnost, že zde položené otázky se týkají velkého počtu věcí, které projednává. Kromě toho obsahuje německá judikatura široké spektrum rozhodnutí s různými výsledky. Zájem o vyjasnění Soudním dvorem je proto zásadní.

K první předběžné otázce

- 24 První předběžnou otázkou se předkládající soud táže, zda náklady na právní zastoupení vynaložené v souvislosti s výzvou patří mezi náklady řízení nebo další náklady podle článku 14 směrnice 2004/48, pod náhradu škody podle článku 13 této směrnice nebo zda pod tuto směrnici vůbec nespádají.

- 25 Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 28. července 2016, *United Video Properties* (C-57/15, EU:C:2016:611) vyložil článek 14 směrnice 2004/48 mimo jiné s ohledem na systém paušálních sazeb.
- 26 Při výkladu směrnice 2004/48 se však nevyjádřil k tomu, zda mimosoudní náklady na právní zastoupení, které slouží k vymáhání nároku na zdržení se protiprávního jednání, spadají pod článek 13 směrnice 2004/48, pod článek 14 směrnice 2004/48 nebo pod žádné z těchto ustanovení nespádají.
- 27 Vzhledem k tomu, že německé soudy dospěly v této otázce k odlišným závěrům, je nezbytné, aby tuto otázku výkladu směrnice 2004/48 objasnil unijní soud.

Ke druhé předběžné otázce

- 28 Druhou předběžnou otázkou se předkládající soud táže, jaká pravidla unijního práva platí pro omezení hodnoty sporu a pro výjimku z tohoto ustanovení. Táže se zejména, zda mají být dotčené směrnice vykládány tak, že i v případě porušení práva fyzickou osobou, která nejedná v rámci své podnikatelské nebo profesní činnosti, musí být zásadně přiznána náhrada nákladů souvisejících s výzvou v plném rozsahu. Dále potřebuje předkládající soud vyjasnit, zda a pokud ano jaké faktory mohou vést k tomu, že tyto náklady nebudou nahrazeny v plném rozsahu.
- 29 K této otázce, a sice v jakém rozsahu je náhrada pouze malé části nákladů na výzvu slučitelná s unijním právem, zejména s čl. 3 odst. 1 druhou větou směrnice 2004/48, se unijní soud vyjádřil také v rozsudku *United Video Properties* (C-57/15). Soudní dvůr mimo jiné rozhodl, že právní úprava, která má vyloučit úhradu nepřiměřených nákladů, může být za určitých okolností odůvodněná.
- 30 Pro posouzení projednávané věci je ovšem rozhodující, zda zásady vytyčené v tomto rozsudku platí také v případě, jestliže na straně odpůrce nároku stojí fyzická osoba, která nejedná v podnikatelském nebo profesním zájmu.
- 31 Německý zákonodárce ustanovením § 97a odst. 3 čtvrté vědy UrhG vztah pravidla a výjimky podle článku 14 směrnice 2004/48 obrátil. Je-li odpůrcem nároku taková fyzická osoba, může podle německého práva přicházet do úvahy plná náhrada nákladů pouze v případě nespravedlivého výsledku.
- 32 Rovněž ohledně otázky, jak je třeba výjimku podle § 97a odst. 3 čtvrté věty 4 UrhG vykládat v souladu se směrnicí, se názory v judikatuře německých soudů liší. Z pohledu předkládajícího soudu z této skutečnosti vyplývá, že stávající rozhodovací praxe Soudního dvora tento právní stav dosud dostatečně neobjasnila.